

Takdim

Dünyanın birçok yerinde giderek artan etnik çatışmalar, şiddet, yoksulluk ve çevresel sorunlar milyonlarca insanın yaşadığı toprakları kendi rızaları dışında terk etmesine ve daha güvenli coğrafyalarda yeni bir yaşam arayışına itmektedir. Yerlerinden edilmiş kadınlar, erkekler ve çocuklar bir taraftan fiziksel ve yasal bariyerleri aşmaya çabalarken, bir diğer taraftan da hedef ülkelere varmaları durumunda ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık gibi fiziksel olmayan duvarları yıkmaya çalışmaktadır. Göç ve iltica olgusu içinde umut, hayal kırıklığı, travma, belirsizlik, güvenlik, güvensizlik ve kültürel çatışma gibi insana ait ve iç içe geçmiş birçok sosyal, psikolojik ve siyasi duruma işaret etmektedir. Mülteci veya sığınmacı ırkı, dini, tabiiyeti, siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için ülkesini terk eden veya ülkesine dönemeyen kimsedir. Bir sığınmacı veya mülteci için güvensiz yolları kullanarak göç etmek; hayatı riske ederek, hayatta kalma stratejisidir ve oldukça insani bir eylemdir. Ancak, devletler içinse iltica ve mülteci sorunu, insani boyutun çok ötesinde, daha yüksek duvarların, dikenli tellerin ve katı sınır politikalarının geliştirilmesine neden olan bir güvenlik meselesidir. Özellikle, Suriye iç savaşının 26 Ocak 2010 yılında patlak vermesinden bu yana, Avrupa Birliği ülkeleri çok güçlü bir mülteci akınıyla karşı karşıya kalmıştır. Üye devletlerin mülteci krizi ile baş etme biçimleri Avrupa Birliği'nin normatif değerlerinin pratikte ne denli benimsendiğine ilişkin önemli bir turnusol kağıdı işlevi görmektedir.

İşte bu bağlamda, “Avrupa Birliği Komşuluk Politikası ve Göç Özel Sayısı”, Suriye krizinin başlamasından bu yana Avrupa Birliği'nin ve üye devletlerin mülteci krizine ilişkin geliştirmiş olduğu politika araçlarının etkinliğini ve normatif boyutunu farklı kuramsal çerçevelere atıfta bulunarak analiz etmeye çabalamaktadır. Ancak bunu yaparken sadece devlet veya ulus-üstü yapılar temelinde oluşturulan analizlerin, göç ve iltica meselesini bir güvenlik meselesine indirgeme ve insani boyutu göz ardı etme potansiyeli de göz önünde bulundurulmaktadır. Söz konusu özel sayıda yerinden edilmiş kimseleri de konuşturabilecek, onların korku ve kaygılarını dile getirebilecek makalelere de yer verilmeye çalışılmıştır.

Bu çerçevede Mukaddime dergimizin bu sayısında Selin Türkeş Kılıç'ın; “Avrupa Komşuluk Politikası'nda Uluslararası Göçün Güvenikleştirilmesi,” Hatice Yazgan'ın; “AB'nin Güney Komşuları ile İlişkileri ve Göçün Güvenikleştirilmesi ve Sivil Topluma Etkileri,” Gizem Alioğlu Çakmak'ın; “Avrupalılaştırmanın Aşıl Tendonu: Göç Politikaları ve Yunanistan Örneği,” İlhan Aras ve Akın Sağıroğlu'nun; “Avrupa Aşırı Sağında Göçmen Karşıtlı-

ğı: Fransa ve Macaristan Örnekleri,” Veysel Arat’ın; “Çok Kültürlülük ve Ayrımcılık Arasında: Avrupa Ülkelerinin Entegrasyon Politikalarında Eğitim Alanı,” Zelal Başak Kızıkan’ın “Avrupa Birliği ve Türkiye’nin Suriyeli Mültecilerin Dayanıklılığını Geliştirme Stratejileri,” Melih Görgün’ün; “Uluslararası Göç, Kültürlerarası İletişim ve Sinema: Aynı Otobüs’ün İnsanları,” Canser Kardaş’ın, “Kaçak Göçmen Anlatılarında Folklorun İzleri” makaleleri yer almaktadır. Bunlara ek olarak Can Büyükbay’ın “Avrupa Birliği, Almanya ve Türkiye: İlişkilerde Temel Değerler ve Dönüşen Stratejiler” adlı kitabının tanıtım yazısı da Seven Erdoğan tarafından yazılmıştır.

Avrupa Komşuluk Politikası ve Göç Özel Sayısı, Avrupa Birliği’nin Jean Monnet Programları kapsamında yer alan ve Mardin Artuklu Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü tarafından yürütülen “Governance and Policy Making in the EU” projesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Özel sayıda ortaya atılan görüşler yazarlara ait olup, Avrupa Birliği’nin veya Mardin Artuklu Üniversitesinin tutumunu yansıtmamaktadır.

Özel Sayının çıkması sürecinde ve Jean Monnet projesinin yürütülmesinin her aşamasında tüm desteğiyle yanımda olan Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Ağırakça’ya özellikle teşekkürlerimi sunmak isterim. Mukaddime özel sayımızın hazırlanmasında emeği ve katkılarıyla her daim yanımda olan, ilgisini ve vaktini esirgemeyen dergi editörü Dr. Öğr. Üyesi Hadra Kübra Erkinay Tamtamış başta olmak üzere, son okumada büyük emeği geçen Araştırma Görevlisi Enes Ateş’e teşekkür ederim. Ayrıca, özel sayı fikrinin hayata geçirilmesini mümkün kılan dergi baş editörü Doç. Dr. Ömer Bozkurt’a ve özel sayımızın hakemleme sürecinde katkılarını sunan değerli meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Özel Sayı Editörü
Dr. Öğr.Üyesi Zelal Başak Kızıkan